

Школска 2022/2023. година
Републичко такмичење ученика основних школа
из српског језика и језичке културе
VIII разред

Шифра: _____

Бр.	Питања	Поени
1.	У следећем низу подвучи назив језика националне мањине у Србији који не припада индоевропској језичкој породици: словачки албански румунски мађарски бугарски	
2.	Словенски дијалекат из околине Солуна био је основа првог словенског књижевног језика, који је у науци познат под именом _____ језик.	
3.	Подвучи наслов дела које је штампано крајем 18. века на српском народном језику: <i>Душанов законик</i> <i>Историја разних словенских народова</i> <i>Бој змаја с орлови</i> <i>Сало дебелого јера либо азбукопротрес</i>	
4.	Пре Вука Стефановића Караџића реформу српске ћирилице спровео је Сава Мркаљ. У Мркаљевој азбуци није било решења једино за данашње српско ћирилично слово _____. (Напиши слово о коме је реч.)	
5.	Заокружи слова испред речи које се, с обзиром на дати гласовни састав, нису могле наћи у Вуковом <i>Српском рјечнику</i> из 1818. године: а) дједовина б) ајдук в) ђед г) гријех д) аљина	
6.	Реченица <i>Седим у парку</i> на косовско-ресавском дијалекту (у коме је облик локатива једнак акузативу) гласи: <i>Седим у</i> _____.	
7.	извођење : суфикс : изведеница = префиксација : _____ : префиксална твореница Заокружи слово испред речи (или синтагме) која одговара наведеној аналогiji: а) слагање б) префикс в) творбена основа г) сложена реч д) корен	
8.	У следећој синтагми подвучи сваки звучни зубни сугласник и уснено-зубни сонант : Ф И Л О Л О Ш К И Ф А К У Л Т Е Т У Н И В Е Р З И Т Е Т А У Б Е О Г Р А Д У	
9.	Којим начином творбе је настала подвучена реч у следећој реченици? Он говори шта му на ум падне, а број тих речи и њихових варијација изгледа <u>фантастичан</u> . Одговор: _____	
10.	Заокружи слово испред речи која је правилно подељена на слоге: а) пре пор од б) ау то мо бил в) тест а мент г) на пр стак	
11.	Акцентуј исправно наведени пар речи: АВАНТУРА – АВАНТУРИСТА	

Бр.	Питања	Поени						
12.	У следећој реченици подвуци све глаголе у чијем презенту уочаваш палатализацију. (Глагол у наведеном примеру не мора бити у облику презента.) А како би и могао са тим противречним мислима које га коче и вуку на противне стране!							
13.	Којим лексичким механизмом је настало значење подвучене речи у следећој реченици? Ботаника је <u>грана</u> биологије која се бави проучавањем биљака. Одговор: _____							
14.	У следећој реченици подвуци све речи које се слажу (конгруирају) са неком другом речи у њој. Та мисао постала је Зекина једина утеха и стална пратиља.							
15.	Одреди падеж, број и род подвучене именице у следећој реченици. Једног сунчаног јутра тутњали су опет коњи равним путем међу голим <u>грананама</u> дрвећа.							
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Падеж</th> <th>Број</th> <th>Род</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Падеж	Број	Род				
Падеж	Број	Род						
16.	У следећој реченици подвуци глаголску синтагму. Газећи ногама утрнулим од јахања по глатком ћилиму од борових иглица у боји рђе, они зађоше неколико корака у шуму која је постајала гушћа и склапала се за њима.							
17.	Одреди врсту подвучене зависне реченице у следећем примеру: Као што нису знали <u>кад су клонули на земљу</u> , тако се исто, не знајући како, нађоше на ногама. Одговор: _____							
18.	Водећи рачуна о правописним правилима, препиши следећу реченицу: Небили нарасло у тесто је потребно сипати шољицу ипо воде и четири кашике брашна. _____ _____							
19.	Заокружи слово испред реченице чији је граматички субјекат изражен именичком синтагмом. а) Не схватам шта ми се дешава. в) У теби је тајна остала. б) Недостаје ми реч која решава. г) Ником се овде не спава.							
20.	У ком облику је подвучени глагол у следећој реченици? Заокружи слово испред тачног одговора. На семафору скрените лево, па када <u>дођете</u> до фонтане, позовите ме да сиђем. а) у аористу б) у императиву в) у презенту г) у футуру I							

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2022/2023. година
Републичко такмичење ученика основних школа
из српског језика и језичке културе
VIII разред

Решења

1. мађарски
2. старословенски
3. Бој змаја с орлови
4. Ц
5. а) дједовина, г) гријех
6. парк
7. б) префикс
8. ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ
9. извођење(м) / деривација / деривацијом / суфиксација / суфиксацијом
10. г) на|пр|стак
11. АВАНТУРА – АВАНТУРИСТА
12. А како би и могао са тим противречним мислима које га коче и вуку на противне стране!
13. метафора / метафором
14. Та мисао постала је Зекина једина утеха и стална пратиља.
15.

Падеж	Број	Род
инструментал	множина	женски (род)
16. Газећи ногама утрнулим од јахања по глатком ћилиму од борових иглица у боји рђе, они зађоше неколико корака у шуму која је постајала гушћа и склапала се за њима.
17. изрична ((зависна) реченица)
18. **Не би ли** нарасло, у тесто је потребно сипати шољицу **и по** воде и **четири** кашике брашна.
19. б) Недостаје ми реч која решава.
20. в) у презенту